

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnishvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnishvu: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredishvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju posebni pogoji. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Stev. 666.

Cenjenemu uredishvu dnevnika „Dan“,

v Ljubljani. Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na članek, ki je izšel v vašem listu št. 666 z dne 30. oktobra 1913 pod naslovom: »Pamflet deželne odbora in kranjske pravice«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 iz l. 1863, objavite v postavnem določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da je bil bivši paznik Ljubljane zapoden iz službe, ker je čital »Jutro«, ampak res je, da je deželni odbor vojvodine Kranjske bivšega paznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani in zdaj uradnega slugo pri magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane Alojzija Ljubiča z odlokom z dne 22. septembra 1910 št. 508/pr. odpustil od službe, ker ga je na podlagi disciplinarne preiskave spoznal krivim:

1.) da je spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom »Čedne odnosno kriče razmere v deželni prisilni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910, št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910);

2.) da je svoje službene dolžnosti zanemarjal s tem, da je vpričo prisilencev, katere bi bil moral nadzorovati,

a) večkrat čital časopise in b) dne 31. maja 1910 spal;

3.) da je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25 minut prepozno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4.) da je kupoval na nedopusten način od prisilencev kruh in si ga dal podariti;

5.) da se je o opominih nadpaznika vpričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

LISTEK.

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»In vendar... ravno njegova volja je bila... Ah, komaj, komaj je zmogel to pot...«

»On je tu!...« je vzkliknilo dekle kakor brez uma.

»Na Rošgiju, da, mala. Vsi sino tam.«

»Pa zakaj je hotel semkaj?«

»Vedel je, da si ti tu.«

»Kdo mu je povedal?«

»Ali ti ni povedal gospod Roajane, da je govoril z Olivjejem?«

»Kdaj neki?«

»Par dni pred njegovim odhodom v Šansnej. Torej ti je vse znano?«

»So reči,« je dejala Gilberta ter skrilala glavico na babičinih prsih... so reči, ki ne bi rada slišala še kdaj govoriti o njih.«

»Ali hočeš, da ti jih povem in razložim jaz, dete moje?«

»Mari niste vi, babica, poslej edina, ki imate pravico, rabiti besedo hočem?«

»Ali mi res priznaš to pravico?«

Gilberta pa je odgovorila s čudnim povdankom:

Volilci! Slovenci!

Dne 1. decembra 1913 stopiti Vam bo zopet na volišče. Narodna Vaša dolžnost in čast Ljubljane Vas kliče, da izberete in odpošljete v deželno zbornico iz svoje srede moža, ki bo neustrašno in vestno zastopal Vaše gospodarske in narodne koristi. Narodno-napredne stranke kandidat za splošno kurijo v Ljubljani je dosedanji njen zastopnik v deželni zbornici:

Josip Turk

posestnik in podjetnik v Ljubljani.

Strankina čast in čast naše bele Ljubljane zahtevati, da združimo vse moči za sijajno zmago našega kandidata. Omahljivcev v naših vrstah ne sme biti!

Volilci! Slovenci! Narodno-napredna stranka je vedno visoko dvigala slovenski prapor, prapor slovenske, napredne Ljubljane.

Zato pa Vas stranka poziva, da se ob sedanjih deželnozborskih volitvah združite vsi pod njenim praporom ter soglasno volite kandidata narodno-napredne stranke.

Z neustrašnim, odločnim nastopom in z strogo disciplino naših vrst, je zmaga — naša!

Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.

»Te pravice ti ne dajem samo, marveč zahtevam, da jo sprejmeš, stara mati! Ah, vi dragi še ne veste tega, kar vem jaz sama še le pičlo uro...«

Nadaljevala je, vsa trepetoča od ponosa in zmagovalstva:

»Stara mati, tudi jaz sem Rošgijška, ne samo pred Bogom, marveč tudi pred ljudmi. Skozi velika vrata se vrnem v grad svojih prednikov... ah, neizmerno srečna v zavesti, da me je sprejela moja rodovina že prej, kot otroka brez imena in brez svojcev. Tako vsaj ne bo v radosti moje vrnitve bridke misli, da sem sprejemala ljubezen kot miloščino. Stara mati, v pomirjenje vaše ljubezni je izpregovoril moj oče...«

Babica in vnukinja sta si bili povedali vse.

Zdajci pa je spekle Gilberta v srcu. Pozabila je bila Florestana, ki je gotovo komaj dihal, odkar je čakal spodaj v zavesti, da se vrši med njima dvema ta — po njegovih mislih pač prestrašeni — pomenek!...

In s svojim prelestnim usmevom ki se je bil zdaj zmagovalito vrniti na njeno obličje, je izpregovorila:

»Stara mati, vsi morajo biti srečni...«

Vdova se je spomnila takoj na svojega Žaka:

»Torej si se pripravljena vrniti z mano?«

»Ne, stara mati,« je odgovorila

laskavo in ob enem proseče, »ne še popolnoma. Vi bodite v gradu odposlanka, ki se vine z dobro novico. Nočem vam prikrajšati radosti, ki jo prinesete vi prva v moj dom... In tudi,« je dejala, prelestno zardevša od sramežljivega genotja, »nerada bi mu naznanila svoje odpuščanje vpričo vas vseh... Sicer pa,« je dodal z novim usmevom, »kdor čuti v sebi veliko ljubezen do mladega človeka, poprosi zanj očeta in deda. Saj veste, da imam tukaj oboje. Starega očeta, ki je bil tako dober do obupane reve in ji je odprl tako naglo svoje naročje...«

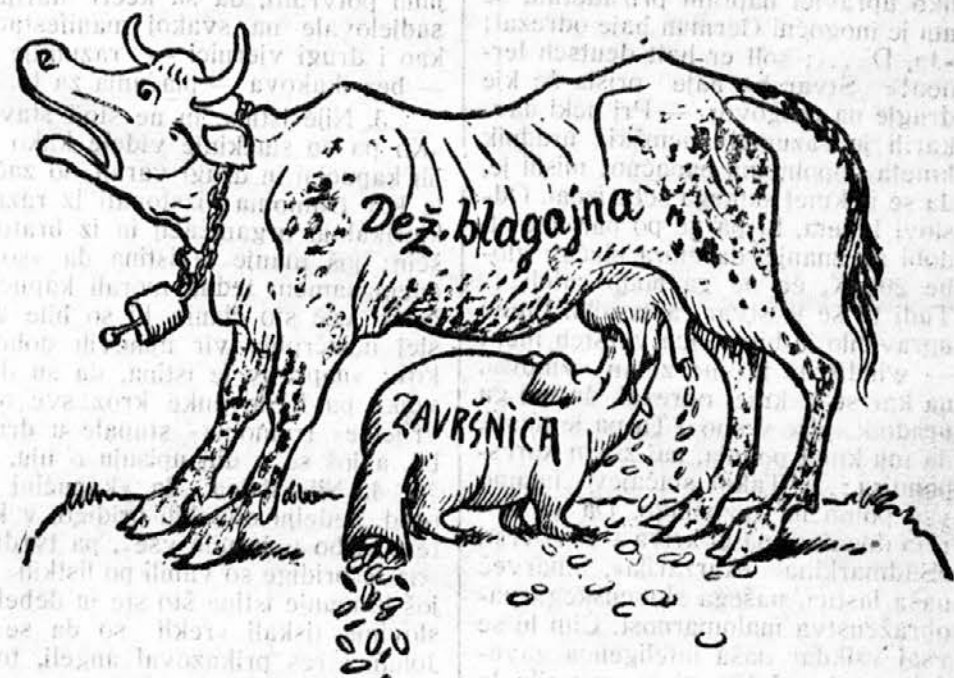
»Prava zasluga,« je zamrmrala markiza, »ako odpreš naročje otroku, ki prinaša radost v tvojo hišo!«

In ne samo njega... Imam tudi očeta, ki ga obožavam, kakor zasluzni. Ah, babica, ne bodite ljubosumni. V mojem srcu je prostora za ljubezen do vseh, ki ste mi dragi... On, vidite, mi je o prvih, strašnih dneh, oče veselih in žalostnih, upa polnih in brezupnih ur. Ah, zaslužila bi najhujše zaničevanje, ne pa vaše ljubezni, ako ne bi mislila pred vsem nanj in na srečo, ki sem mu jo dolžna dajati do njegvega poslednjega diha... Stara mamica, ali se vam ne zdi, da ga pozabljam že predolgo, ko on gotovo kar zamira od skrbi in negotovosti?«

Vdova se je nasmehnila z Gilberto vred:

»Da, da, mala, pojdi ponj... saj

G. dr. Lampetu: Kake nameravate napraviti popravek za to-le sliko:

Da bi Vaš popravek ne švepal, Vam damo idejo: Nama-lajte Deželno blagajno, ki Završnico sesa.

Lampe popravkar.

Prosimo za popravek.

Ali je mogoč popravek.

Stajersko.

»Slovenische Sprachkurse der Südmärk«. Nemci delajo na pomembnem polju prej ko slej z le njim lastno žilavostjo in doslednostjo. V zadnjem času so se prav posebno močno pričeli posluževati zopet jezikovnih tečajev, pri nas izključno le uka iz slovenščine. Koliko se po teh tečajih njih obiskovalci nauče, ve skoro vsak otrok, saj ni treba drugega, kot imeti kje na sodišču, dav-

karijah ali pa poštinih uradih opravka in človek je vsepovsod priča takih kurzovskih cvetk. Da nastajajo po takih »kurzovcih« včasih naravnost strašne posledice, je jasno vsakomur. Sodnik, ali pa drug uradnik lomi neko »lingua-franca«, ki bi naj bila slovenščina, a je končno le kravo zasramovanje našega jezika. Ta sodnik ali uradnik torej razpravlja s slovenskim kmetom. Možno ne razume narečje, kmet pa ne ričeta ki mu ga stresa uradnik. Sodnik,

»Evo vam ga, stara mamica. izročam vam ga...«

In Florestan je zaslusal v svoj burni zbezanosti glas... njen stranski glas:

»Ali mi poreče danes tudi, da sem tvoja krvnica?«

»Oh!« je jeknil, »gospa markiza...«

»Ali je to, kar sem storila danes, tudi zločin?«

»Madam...«

Ubogi mož se je kar rušil vase. Gilberta pa, meneča, da je trajala markizina osveta dovolj časa, je dejala:

»Saj vidi, stara mamica, da se mu vaše oči smehljajo in odpuščajo. On vidi, da sem jaz najsrečnejša vseh hičera in vi — najboljša vseh mater.«

»No, pa dajva,« je rekla vdova. »Sezite mi vr oko, gospod sovražnik, da skleneva mir. Ali hočete?«

In pomolila mu je revmatično roko v čipkastem rokavu... Florestan je videl, kako se mu bliža markizina roka; zablščalo se mu je pred očmi, toda spomnil se je o pravem času, da so umetniki po dostojanstvu enaki najvišji gospodi. In z eleganco, ki bi mu jo bili zavladali starodavni kaviriji, se je dotaknil s svojo čedno in negovano, dasi veliko roko teh, dasi zgrbančenih, a vendar tako žilastih prstov.

Sicer pa je bila že izpregovorila Gilberta, hoteča ustvariti gorkelje razpoloženje. Čebijala je, pripove-

moram tudi jaz povedati gospodu Florestanu, kar mu gre.«

»Oh, stara mamica...«

»Če pomislim, kakšne strašne mi je pravil ta človek, ki mi ga slikaš ti kot tako milega, plahega in krotkega...«

Pri tem pa je igral še vedno usmev na gubastih ustnicah markize. In Gilberta je odgovorila:

»Ali ste mari pozabili, stara mati, da gotovo ne bi bila zdaj v vašem naročju, ako vam on ne bi bil govoril tistih srditih besed?«

»Ne, mala pozabila nisem ničesar. Le pojdi ga iskat... pokliči njega, ki ga ljubiš pač bolj od mene...«

Zavzdihnila je:

In prav imaš, da ga ljubiš iz dna svoje duše.«

Gilberta je stekla med tem k vratom:

»Očka! Očka!« je zaklicala z jasnim glasom, v katerem je odmevalo vse njeno zmagovalstvo.

Očka ni bil daleč. Bil je takoj poleg... v Gilbertini sobi.

Prihitel je, izgubljalje očividno že ravnotežje ob misli, da mu je stopiti vnovič pred veliko damo, s katero je govoril samo enkrat... in še to, o Bože, v kakšnem jeziku! Ako je le pomislil na tiste besede, so mu vstajali lasje na glavi.

Toda Gilberta ga je prišla za roko in ga vlekla k stari ženi, ki je sedela tu kakor doma pri sebi, sedela v njegovem naslanjaču in ga gledala, gledala...

pradu, postane nevoljen, se v ger-
manski svoji vsevoljnosti zadere
nad kmetom, ta se zmede do dobra
in po njem je, ker končno v smrti
zadregi ne ve drugega, kot prika-
vati. Ni še dolgo, ko je nekje pri nas
na sloj. Stajerskem vsled takega
nerazumevanja — tudi zapisnikar ni
kapiral niti ene besedice slovenski
— prišel sam tožitelj v — zapor za
par dni, dokler za to ni zaznala ose-
ba, ki je sodniku potem celo stvar
razjasnila. Pri tem je pa sodnik ba-
je zelo duhovito rabil znani izrek: »Ja
Bauer...« ko ga je pojasnjevalec —
sodniku popolnoma enakopravna
oseba z ozirom na družabno življe-
nje — opozoril, da se naj vsaj neko-
liko upraviči napram prizadetim, se
mu je mogočni German ba-je odrezal:
»Ja, D...; soll er halt deutsch ler-
nen!« Stvar bo ba-je prišla še kje
drugega na razgovor. — Pri neki da-
vkariji je razumel nemški uradnik
kmeta popolnoma napačno; mislil je,
da se je kmet samega sebe izdal. Od-
slovi kmeta, ki pa je po par dnevih
dobi na znanje, da mora plačati glo-
be 200 K, če ne ga bodo rubili...
Tudi tu se je stvar razjasnila. Edino
upravičilo je bilo: »Ich versteh nicht
— windisch; janz ne znam windisch,
na kar se je kmet odrezal, da naj ga
uradnik »piše v uho«. Ta pa je mislil,
da mu kmet ponuja, naj zanj kores-
pondira... Takih slučajev imamo
vse polno na razpolo. Da se mo-
rejo dogajati, pa ni kriva v prvi vrsti
»Südmarkina« kurzarbija, marveč
naša lastna, našega slovenskega na-
obraženstva malomarnost. Čim bi se
vsaj vsikdar naša inteligenca zave-
dala svoje dolžnosti in govorila le
slovensko, bi se že s tem mnogo da-
lo dosegli in vrhu tega bi tudi dobro
vplivalo na zavednost deželanov in
nižjih naših slojev. Naša nemarnost
v prvi vrsti zahteva in vzgaja »Süd-
markine« kurze, je prvi vzrok, da
imamo po deželi in vseh naših me-
stih sodišča z uradništvom, ki za-
menjava pojme najpriprostejših bes-
ed.

Ne izseljujte se! To je najnovej-
še orodje naših klerikalcev, ki je iz-
rabljajo v svoje strankarske agita-
cijske namene. Seveda jim gre tu v
prvi vrsti zato, da bi čim manj izgu-
bili svojih pristavev. Dočim gredo
svojim nepristavim s pomočjo svojih
agitatorjev na vso moč na roko, da
čim prej zapuste domovino. Da, gre-
do celo dalje: posojujejo takim svoj-
im žrtvam potem svojih agentov de-
nar, od katerega zahtevajo potem
neprimerno visoke obresti, ki si jih
potem skupno razdele. Že v »Straži«
z dne 21. t. m. so prinesli, kot smo
že omenili, prav čuden uvodnik. Ta
je napotil nekega trgovca od hrva-
ške meje, da nam je dal pismeno in
s polnim podpisom na razpolago par
naravnost kričevih slučajev, ki ne
morejo biti neznanji tudi našim gos-
podom kolovodjem. Kadar bo dana
ugodna prilika — in temu ravno ni
več predaleč — bomo pridobili do-
točno pismo dobesedno. Radovedni
smo, kaj nam odgovore potem dični
gospodje, ki imajo že itak na vesti
veleposelnika. Rebernika nad Ma-
renbergom in sirote Onič v Razva-
nju.

Nova šifra pri Ptuj. (Vlomi.)
V noči od 19. na 20. t. m. je vlomil
neznan tat v gostilno Eduarda Jonko
Prislonil je lestev zadaj na zid, pri-
šel na dvorišče, od tam pa skozi ne-
zaklenjena vrata v gostilniško sobo.
Tu je vlomil v miznico, vzel iz nje
50 K, odnesel še površnik, klobuk in
stensko uro budilko, vredno vse sku-
paj 36 kron. — Par dni popreje pa je
neznanec vlomil v kovačnico Marti-
na Verdika v Podložu in ukradel
kolo ter dvojce kolesnih gumastih
plaščev. O vlomilcu ni ne duha ne
sluha.

Gruškovci pri Ptuj. (Ženo ho-
tel ustreliti.) Radi zapravljanja je
prišel pod kuratelo posestnik Gosak.
Ker je pripisoval krivdo svoji ženi,
jo je pred par dnevi napadel, davil
in konečno vrgel po tleh. Komaj se
je žena pobrala in hotela iti ven, ji
zaskočil mož zopet pot. Takrat je
imel v rokah s šibrami nabito lovsko
dvocevko in kričal na ženo, naj se
pokriža, ker jo bo ustrelil. Ženi se je
pa posrečilo, da pravočasno prijeti za
puškino cev in klicati na pomoč. Še-
le, ko je prihitel na pomoč posestnik
Jelen, je bilo možno, moža razorožiti.
Oddali so ga sodišču. Pravijo, da je
sila udan tudi pijači.

Odmevi o Johanci.
Pater Peregrin — dopisnik
»Dneva«.
Včeraj je prejelo naše uredniš-
tvo z Reke sledeči dopis:
Sl. uredništvo »Dana«
Ljubljana.
Slavno uredništvo!
Pozivom na § 19. tisk. zak. od
17. XII. 1862. drž. zak. ex 1863. mo-
lim, da obzirom na dnevnu vijest,
objavljeno pod naslovom »Kako so
pridigovali na Reki«, uvrstite slije-

deči ispravak: u zakonitom roku
istim slovima i na istom nještju;

1. Nije istina, da je na Rijeci
postajala kakva »močno skrita žens-
ko klerikalna organizacija, v kateri
je važno ulogo igrala Johanca«, ne-
go je naprotiv istina, da na Rijeci
več 50 god. obstoji društvo »Kćeri
Marijinile, kojemu je spomenuta Jo-
hanca bila tek pripisana kao obična
članica poput ostalih djevojaka.

2. Nije istina, da so kapucini in
drugi izrabljavali uhože služkinje, ki
so z Johanco hodile na razne pro-
cesije in so znesle v samostan ali pa
Johanci svoje zadnje teške zaslužne
grošice; naprotiv je istina, što će i
svaka članica društva kćeri Mari-
jinih potvrditi, da su kćeri Marijine
sudjelovale na svakoj manifestaciji
kao i drugi vjernici — razumije se
— bez ikakova — plaćanja za to.

3. Nije istina, in ne stoji stavak
»Ko pa so služkinje vidjele kako so
jih kapucini in drugi varali, so začele
kar trumoma izstopati iz raznih
klerikalnih organizacija in iz bratov-
ščin; još manje je istina da »so v
enem samem tednu morali kapucini
črtati već sto članic, ki so bile do-
sled neizdržljivi vir njihovih dohod-
kov; naprotiv je istina, da su dje-
vojke pa i Slovenke kroz sve ovo
vrijeme trumoma stupale u druž-
bu, a još se u dnu upisuju o nju.

4. Nije istina da »kapucini za
pred. nedelju obljubili pridigo, v ka-
teteri se bo pocrpali vseh«, pa tvrđnja
»na te pridige so vabili po listikih« —
još je manje istina što ste ju debelim
slovima tiskali »rekli so da se je
Johanci res prikazoval anđel, toda
to je bila podoba anđela — v resnici
pa je bil to sam vrag peklenski, za-
peljivac, ki se je izpremenil v anđela
za to, da bi na ta način prevaril Jo-
hancu in druge ter škodoval katoli-
ški veri; naprotiv je istina, da je
kao svaku nedelju u mjesecu bila
redovita trećeredska skupština, na
kojoj nije bilo ni govora o kakvoj
Johanci, nego je naprotiv voditelj
tumačio u čemu zapravo stoji sve-
tost ugodnika Božijih, koje Crkva
štije in koji su pravi blizje.

5. Nije napokon istina, da so
»Reške žene« s tem pojasnilom ni-
so zadovoljne bile. Nekatere so se
prav razjele. Nasuprot je istina,
da su i »Reške žene« i sav narod,
među kojima bijaše i veliko množ-
tvo muževa, — svi bili vanredno za-
dovoljni s lijepim i bistrim »poja-
snilom« o predmetu prije navedenom.
Nadalje molim sl. Uredništvo,
da bi u smislu već prije navedenog
tisk. zak. ispravilo dnevnu vijest u
istom broju »Dan« pod naslovom
»Vodiški čudeži niso proti veri in
razumu«;

Nije istina, da »edini P. Pere-
grin (Ciril) na Reki še vedno veru-
je« navodeći debelim slovima izva-
dak, prema kojemu je v kapuc. listu
»Il Quarnero« P. Ciril izjavila, da v
Johanci in njenih čudežih ni ničesa,
kar bi bilo v nasprotju z vero in
zdravim razumom; dok je navlašč
ispušten o izjavi stavak citiran iz »Il
Quarnera«, koji u cjelini uzet daje
sasma drugi smisao, a koji glasi: »i
nije mi bilo ni na kraj pameti, da bi
se ovdje moglo raditi o kakvoj švin-
dariji ili o kakvom nepoštenom po-
slu, sve dok nijesam nakon dugog
promatranja došao do tega, da ovdje
ne može biti govora o Božjem dje-
lovanju.« Prema tome otpada sam
od sebe zaključni dio iste vijesti.

Pozivajući se na § 19. tisk. zak.
od 17. XII. 1862. drž. zak. br. 6. ex
1863. molim da obzirom na dnevnu
vijest objavljenu pod naslovom »Jo-
hanca in Reški kapucini«, u kojoj
spomenuti list »Dan« tvrdi, da su je
Reški kapucini s uljem mazali po tr-
buhi i uvrstili u zak. roku, na istem
mjestu istim slovima, ovaj ispra-
vak;

Nije istina, nego je podla kleve-
ta najviše vrsti, da bi od nas koji što
takova činio, za koju klevetu imat
će sl. Uredn. Dana prigode kod suda
dokazati, jer su to najbezobličnije kle-
vete, jer sam na jednog člana re-
dovničke obitelji kapucinskog sa-
mostana, već na čitavu redovničku
obitelj, koja je time na najružniji
način oklevetana. Ova vijest je tis-
kana u broju od 20. o. mjes. Vašog
c. lista Dana.

Rijeka, 23. novembra 1913.
P. Ciril, kapucin.
Prinašamo ta »popravlke«, dasi
bi ga lahko zavrnili, ker ni pravilno
sestavljeno. Prinašamo ga zato, da
bodo čitatelji videli, kaj piše pater
Ciril (Peregrin v »Vodiških čude-
žih«). Kakor se vidi, se kapucini za-
nimajo za časopise in čitajo tudi
»Dan«. Nas to prav veseli, ker se iz
tega vidi, da »Dan« ni tako pregre-
šen list, kakor piše o njem »Slove-
nec«. Kar se tiče dogodkov, o kate-
rih nam piše kapucin Ciril, moramo
izjaviti, da smo vse te vesti povzeli
po »R. N. Listu«. Ker ta list izhaja na
Reki in je patru Cirilu gotovo znan,
se nam čudno zdi, da tam nismo čit-
ali »popravlke«. Iz navedenih stav-
kov pa se dobro vidi, kje je resnica.

— G. kapucinom pa bi bilo svetova-
ti, naj bi se bolj brigali za čistost
svojega stana, nego za Johance in
časopise.

Dnevni pregled.
Štev. 630/1.
Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«,
v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v
Vašem listu št. 630 z dne 24. septem-
bra 1913 pod naslovom: »Dr. Lampe
ni lagal trdeč, da se pri Zavrnici kar
naprej dela«, prosim podpisani deželni
odbor, da v zmislu § 19. zakona z
dne 17. decembra 1862., drž. zak.
št. 6 iz l. 1863., objavi v postavno
določeno roku sledeči uradni po-
pravek tako glede prostora uvrstit-
ve kakor glede črk na popolnoma
isti način, kakor je bila natisnjena
uvodoma navedena notica:

Ni res, da se »krvavo pridoblje-
ni denar radovednega občinstva
brezskrbno razsipava in pri oknu
zauzima vseh meče«, ampak res
je, da se deželni denar ne razsipava
in pri oknu vseh meče.

Dalje ne odgovarja resnici opaz-
ka: »po prepovedi!«, kakor da bi
kdo prepovedal nadaljevanje del pri
deželni električni centrali na Zavrnici,
ampak res je, da ni nihče (niti c.
kr. poljedelsko ministrstvo niti kdo
drugi) prepovedal nadaljevanja del
pri deželni električni centrali na Za-
vrnici.

Dalje tudi ni res, da so se betonski
zidovi, ki so bili n. pr. včeraj na-
pravljeni, »par dni na ukaz došlega
inženirja bili čez podrti« — češ, ker
niso bili pravilno narejeni, ampak
res je, da se ni noben betonski zid
podrl in da ni noben inženir ukazal,
da se mora kak betonski zid podreti.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:
Lampe.
Župan Dornič z Lancova pošilja
volilecem legitimacije s podpisanimi
glasovnicami. Volilni sleparji so to-
rej že na delu. Volilci pozor! Varu-
jte svoje glasovnice. To kar si do-
voljuje ta župan — to se bo godilo
tudi drugod! Opozorite nas na vse
take slučaje!

Nedeljska pridiga g. kaplana v
Višnji Gori. Predragi poslušalci. V
kritičnih časih, v katerih živimo, po-
smenajte našega gospoda Jezusa
Krisvusa. Naš Izveličar je javno ži-
vel samo 3 leta, torej do 30. leta
sploh ni živel javno, kakor živijo
dandanes mladeniči in dekleta. On
ni gledal na ljudstvo in se ni pokazal
javno, živel je mirno in pohlavno —
vaša dolžnost je, da posnemate ta
zgled. Pomislite, kako je, ako oče
sina slabo uči živeti, kakor žive naši
nasprotniki. Tak oče bo pogubljen
in pojde v pekel. — Nasprotniki
Boga so liberalci. Ti vidijo pri naši
stranki vse napake. Vsak človek se
lahko zmoti. Sedaj nam očitajo ti
ljudje, da S. L. S. slabo gospodari.
— Zdaj so kritični časi, zdaj se mo-
ramo vsi zediniti in pomesti liberal-
ce ven iz dež. zbora za to mora vsak
volilec oddati svoj glas za pravo
stranko. — Tako pridiguje višnje-
gorski kaplan in nam priporoča, ko-
ga naj volimo. Kakor da bi to njega
kaj brigalo, kako ljudje volijo. Kap-
lan naj voli zase, kogar hoče, mi
pa bomo volili po svoje. Ali se v
lemenatu res ne uče ničesar druge-
ga, kakor politične pridige. Mi ven-
dar ne živimo od vaše stranke, am-
pak od dela svojih rok — zato tudi
vemo, komu naj zaupamo deželni
denar. Le pazite gospod kaplanček,
na ne agitirajte preveč — za avto-
mobile. — Saj dobro vemo, kako je.
Vidimo tudi klerikalne kandidate,
kako prosjajo od vasi do vasi, da
bi jim dali glasov. Zdaj poljubljajo
naše smrčave otroke — samo da bi
dobili glasovnico v roke — ko pa je
pozebla ozimna, ni bilo nikogar bli-
zu. Kje so bili takrat naši prijatelji.
Seveda: gliha vkup štrliha. Deželni
odbor skrbi za vas: vi pa dež. od-
bor. Povemo po vam, da mi pride-
mo poslušat božjo besedo, ne pa
agitacijo za volitve.

Reklama. »Slovenec« z dne 22.
t. m. je med jeseniškimi novicami
pod gorenjim naslovom priobčil
vest, da prodaja nekdo na Jesenjak
telečjo kri od 56 litrov naprej brez
daca, liberalno pamet pa samo v
»fingiranih«. Stavim sto na eno, če
bi bili mi pisali n. pr. da je deviški
Luka Smolnikar prodajal lursko vo-
do od 56 litrov naprej brez daca, in
da je zvesti Janez napovedal v svoji
trgovini s »kranceljni« konkurz ter
da je svoj zadnji »krancelj« prodal
28. decembra, — da bi bil naš čed-
nostni in nad vse krepostni »Slove-
nec« že davno obljabljal s hlevarji.
Krepostnim gospodom okrog »Slo-
venca«, ki sicer uče moralo, delajo
pa drugače, bi želeli, naj izkida-
jo

najprvo snurad iz svojih svinjakov,
potem pa naj pridejo šele pred naš
prag.

Brez pardona. Dne 19. t. m. je
zborovala v Komendi Stonska kija
kaniškega okraja. Bilo je precej
frakcije in mladih kaplanov. Govoril
pa je brez pardona učeni sv. Troji-
ški Nelci. Rekel je, da se je v zad-
njem času začela zelo širiti med
ljudstvom in tudi že med šolsko ml-
dino »Vodiška Johanca«. Nelci je
posebno poudarjal, da se to godi
»posebno v zadnjem času«. Menil
je menda s tem povedati, da so se v
prejšnjih časih širile pa druge bro-
šure, ki so bile tudi rdeče, kot Jo-
hanca, oziroma telečja kri — in ki
so tisočkrat več pohujšanja povz-
ročala med mladino, kakor »Vodiški
čudeži«, ki opisujejo le to, kar se je
v resnici dogodilo. Strašno nežno-
čuteč je ta Nelci, ki bi iz »Vodiških
čudežev« najraje napravil grmado in
na njej sežgal vse one, ki se mislijo
s svojo glavo. Tudi »Učiteljsko ti-
skarno« bo dal zapreti zaradi tega,
ker se v njej tiskajo resnična poro-
čila, ki klerikalce tako silno bodejo
v oči. Kako bo pedagog Nelci v šoli
prepovedal »Vodiške čudeže« bomo
pa poročali, kadar se bo to zgodilo.

Dober dan gospod Krek, kje
imate Vašo soprogo? V nedeljo je
imel zvesti Janez Krek v Dolu shod,
na katerem je, kakor se nam poroča,
molčal o svoji nevesti, pripovedoval
pa je, da bo v St. Jakobu napravil
poleg mosta še brod, da bo s tem
uničil lastnika mostu. Ta krščanska
ljubezen, ki jo je razodel dr. Krek,
je seveda malo ugajala. V Dolskem
je farbal ljudi, da bo čez Savo pri
Lazih napravil most. Ljudstvo se mu
seveda smeja, ker tudi najbolj za-
slepljenega kmeta ni več, ki bi mu
na take obljube kaj dal. Ko je prišel
dr. Krek peš čez vas Dolsko, je šel
mimo njega volilec, ki ga je pozdra-
vil: »Dober dan g. Krek, kje imate
vašo soprogo?« Krek pa je šel mol-
če naprej. Kreku se smeja cela de-
žela!

So že začeli! Kakor je bilo pri-
čakovati, bo tudi to pot leca in cer-
kev najboljši klerikalno orodje. V
nedeljo je pridigoval kaplan v Ško-
cjanu pri Dobu, da gre pri teli vo-
litvah zato, da ne pridejo v deželni
zbor liberalci, ki hočejo skleniti loči-
tev zakona. Župnik v Krašnji pa je
z lece žugal, da stori smrtni greh,
kdor ne voli dr. Kreka, dasi danes
na Kranjskem vsakdo ve, da je dr.
Krek zadnji izmed deželnozbornih
kandidatov, ki da kaj na svetost za-
kona in se najraje po koruzi valja.
Župnik v Krašnji je tudi pripovedo-
val s prižnice, da bodo liberalci, če
zmagajo, vse cerkve podrli in vse
duhovnike pobili. Mi ne vemo ali je
župnik v Krašnji tako neumen, ali pa
tako zloben, da opleta take klobasa-
rije, v svojo pridigo. Na vsak način,
pa so te pridige dokaz, kako nepo-
šten je boj klerikalcev. Le s silo, ne-
umnostjo in strahovanjem skušajo
dr. Kreku, Susteršiču i. dr. katoli-
škim vzornikom obdržati mandate.
Za vsega mogočno S. L. S. zelo žal-
ostni pojavi!

Ker se zadnji čas tako bahato
piše v varčnem klerikalnem gospo-
darstvu, bodo bralci tudi radovedni,
kako se dobro gospodari na pose-
stvu v Robežu. Gotovo je vsem bral-
cem znano, da so klerikalci kupili
za drag denar to posestvo; kjer se
redi veliko bikov. To gospodarstvo
nadzoruje živinorejski nadzornik g.
Legvart, razume se bolj malo, ako-
ravno ima visoko kmetijsko šoto na
Nemškem. Plače ima okrog 6000 K,
pa je to le malenkost, samo da je yrl
klerikalec. Poletu stanuje tudi nekaj
tednov tu, kjer ima krasno sobo.
Drugi je pisar Franc Klemenc, iz-
učen je za mesarja, stanuje v bližini
na tastovem domu, in hodi ogledo-
vat to posestvo sedaj v Goričanah
pozimi, poleti na Robežu. On dela
račune, plačuje delavce, vodi knjige,
in ima plačo mesečno 200 K in se
svojeja konja za ježo redi v dežel-
nem hlevu pri bikih. Razume se po-
polnoma nič na kmetijo ali žiryno,
ker je bival vedno v Ljubljani. Tu
se vidi, kako varčno gospodari de-
želna z denarjem. Popolnoma bi bilo
vse v redu, ako bi prihajala vsaki
teden za en dan en uradnik od de-
želnega odbora in bi vse hitro uredil,
in bi ne stalo to delo celih 200 K.
Seveda ker je postal klerikalec, je
s pomočjo župnika prišel v to službo,
sta menda več skupaj na lovu in pri
pojedinalih v Ljubljani. Potem je ma-
jer Kušan ta vzorno vodi hleve in
skrbi za ženo in otroke. Večkrat je
že rešil kakega bika z zdravili pred
poginom. Letos imajo pa tu veliko
smolo. G. nadz. Legvart je nakupil
veliko bikov, menda od vseh boljših
klerikalcev in jih je še sedaj 70. No-
beden jih noče kupiti, pravijo da niso
dobri za plemo. Tu se vidi, kako se
kupi za drag denar. Kmetijska
družba drugače kupuje, in se kar tr-
ga-jo ljudje, kateri bo boljše dobil.
So pač bolj izšolani tam. Sedaj se
pa tu širi govorica, da so 4 bike pro-

dali v Skofovo zavode v Sent Vid.
O srečni dijak! Gospodje bodo že
preskrbljeni z dobro pečenko. Sedaj
pa zopet ogiblujemo, kaj bo z ostali-
mi bikli. Menda jih bodo prodali za
vsako ceno mesarju. Cena mesa je
padla, sedaj se lahko dobi fino bu-
kovino v Goričanah pri Medvodah;
posebno Hlevčanci, segajte po tem,
se to že vidi na vas oziralo. Sedaj
zavidi kako skrbno in štedljivo de-
želni odbor gospodari, drago kupuje,
in potem mora ceno oddati. Odgovo-
rite gospodje, ako ni vse gola res-
nica? Kmet, otresi se že enkrat teh
voditeljev. Kralj se bo, pa mogoče
prepozno; davki bodo narasli in kaj
čaka potem? Vrata pokaži ljudem,
ki tako lažejo in jim je vse samo
hinaštvo.

Več kmetov iz okolice.
Na pragu državnega preobrata
na Bolgarskem. General Savov dol-
ži kralja Ferdinanda: »Večernik
Češkega Slova« piše pod tem naslo-
vom: »Rusko Slovo« priobčuje ta-
le telegram iz Petrograda: »Sem so
dos peke vesti, da sta v sofijskem li-
stu »Mir« je izšel članek gen. Sayo-
va, v katerem bivši vrhovni povelj-
nik bolgarske armade trdi, da je on,
Savov, zapovedal napad na srbske
in grške pozicije na povelje kralja
Ferdinanda in da je original tega
povelja v njegovih rokah. Bolgarska
vlada je vse telegrame tujih dopisni-
kov, ki so o tej stvari poročali, so
bili zadržani. Ta razkritja so pod-
žgala Genadjeva, da je tekel na Du-
naj, da se s kraljem posvetoje o
krizi dinastije. — Bolgarski kralj se
je neprestano obračal na nemškega
česarja in ga prosil pomoči, ta mu je
odgovoril, naj ga na miru pusti in
naj Nemčije ne vlačijo v bolgarske
zadeve. Na Dunaju pa tudi nima
nobene zaslombe več, ker želja Vi-
ljema je, da se ne podira delo Bu-
kareškega mira. — Tako je bolgar-
ski kralj tako visoko letal, da bo iz-
gubil prestol in bo nizko padel.

O reguliranju učiteljskih plač in
izboljšanju gmočnih razmer učitelj-
stva je povedal drž. posl. g. dr. Vla-
dimir Ravnihar sledeče utemeljene
besede: V finančnem odseku se je
izrecno poudarjalo, da morajo deže-
le del državnih predkazov iz novih
davkov porabiti za izboljšanje učitelj-
skih plač. Vlada je s tem tudi mo-
tivirala ta zvišanja davkov. Po be-
sedilu predkazanega zakona pa bi
dežele ne bile izrecno primorane,
da porabijo predkaze v ta namen.
Zato je tudi zelo domisljivo, če bodo
dežele to storile zlasti pa je skrajno
domisljivo, če bi storila to Kranjska,
saj je znano, da klerikalna večina
kranjskega deželnega zbora ne drži
niti svojih obljub, kako bi šele mogli
zahtevati, da upošteva obljube vla-
de. Vendar pa je znano, da je ravno
kranjsko učiteljstvo v celi državi
nazlaščeno plačano ter ima še poleg
tega brezvestnega gospodarja. Pos-
lanec dr. Ravnihar opozarja na
brošuro »Dejanja govore« in prečita
nekaj odstavkov in pojasnjuje neka-
tere podrobnosti, zlasti kako se dele
draginjske doklade in podpore. Sicer
pa se ni čuditi pri ljudeh, kvalitete
kranjskih klerikalcev, da se upajo
tako postopati. Saj imajo zaslombo
v indolenci in nerazsodnosti kmeč-
kega ljudstva, ki verno sprejema
celo take sleparije, kakor je slučaj
vodiška Johanca.

Vodiška sleparija v parlamentu.
Da pokaže kvaliteta kranjskih kleri-
kalcev pred celo Avstrijo je dr. posl.
dr. Vladimir Ravnihar omenil v svo-
jem govoru tudi sledeče: Sleparija
se je godila v farovžu katoliškega
župnika in da je ba-je Johanco obis-
kal sam ljubljanski škof in si izpro-
sil od nje krvavo srajco. Tako daje
najvišji cerkveni pastir oporo praz-
novorju. Ti in drugi slučajji so naj-
lepši dokaz za kulturo, ki jo sejejo
med ljudstvo. Vendar pa bi moral
biti nositelj ljudske kulture ravno
ljudskošolski učitelj, ki ga oni prega-
njajo. Ljudskošolskim učiteljem naj
se omogoči dostojno materialno sta-
nje. Izvajanjem poslanca dr. Ravni-
harja je sledila živahna pohvala. Kler-
ikalce je njegov govor popolnoma
poparil, tako da si niso upali ugo-
varjati govorniku in da so se vzdr-
žali celo medklicov, ker so se bali,
da bi želi samo ostre in neprijetne
replike. Drug za drugim so zapustili
dvorano, samo nekaj posebno trdo-
kožnih slovenskih klerikalcev, med
njimi Gostinčar, je ostalo v dvorani.
Po govoru poslanca dr. Ravniharja
je bila debata zaključena.

Kulturni Albancem ne zado-
staje samo kneževina. Sedaj se po-
rajajo glasovi, da bi bil za Albanijo
še najpripravnnejša moč, ki bi stala
ia čelu »države« kralja. Zlasti reditelji
albarskega pankrta, ki najraje vi-
deli, da bi bil Wies in »kovan za al-
banskega kralja. Te »odločujoče
moči« so mnenja, da je sosednja
Crna Gora za bodočo »kraljevino«
Albanijo zelo nevarna mejašinja. Re-
sejše vesleše pa pravijo, naj se
pusti zaenkrat vprašanje kneževine
ali kraljevine v nemar, in postavi tem
trdnjejši tron vladarju. (Bržkone slu-

tjo katastrofo po proglašanju alban-
skega prestola!

Zadnji teden!

VOLICI SPLOŠNE KURIJE!

Deželnozbornske volitve so pred
durmi! Vi boste odločili, ali naj še
naprej brezvestno zapravljajo deželni
denar davkoplačevalcev ali naj se
začne pametno gospodarstvo v de-
želni hiši. Do sedaj je imela farovška,
takoimenovana S. L. S. stranka v
dež. zboru le par glasov večine. V
celi deželi ji je treba le dva mandata
od 27 izbrati in takoj se bodo raz-
mere spremenile na boljše in v Vašo
korist. Farovška stranka pa vam zo-
pet vsiljuje za poslance ljudi, ki bi se
naprej podpirali in delali za kmete,
obrtnike in delavce tako škodljivo
politiko v deželnem zboru kot dose-
daj. Le poglejte, koga kandidirajo ti
ljudje, za poslance na deželi! Advo-
kata Sušteršiča, advokata Pegana,
doktorja Zajca, profesorja Jarca,
profesorja Dermastija, tehanta Lav-
renčiča, kaplana Lampeta in Skulja,
fajmoštra Pibra, fajmoštra Hladnika,
Krek in Žitnika. Kje na celim svetu
je še dežela, kjer bi kmetje pošiljali
v deželni zbor toliko advokatov in
fajmoštrov?

Volilci! odpirajte nepoučenim
ljudem oči! Povejte jim, da tem go-
spodom ne gre za vero, marveč za
deželno gospodarstvo, za denarje ki
jih Vi z davki nosite v deželno bla-
gajno! Kakor v občinskih zastopih,
tako se tudi v deželnem zboru rešuje
samo gospodarska vprašanja.
Volilci! volite pri teh deželno-
zbornskih volitvah neodvisne in sa-
mostojne kandidate domačine, ki ste
si jih sami postavili za kandidate.
Ti morajo poznati Vaše potrebe, in
hočejo delati za Vaše koristi in do-
brobit Vašega okraja.

Dne 1. decembra, ko voli sploš-
na kurija, napišite na glasovnice ime
in bivališče samostojnih kandidatov,
ki se glase:

Za sodni okraj: Ljubljanska
okolica:

ANDREJ KNEZ
posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Postojna, Se-
nožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vi-
pava:

FERDO GAŠPARI
živinozdravnik in posestnik v Po-
stojni.

Za sodne okraje: Ribnica, Ko-
čevje, Vel. Lašče, Žužemberk:
FRANC ANDOLŠEK
posestnik v Vel. Poljanah.

Za sodni okraj: Novo mesto:
AMAT ŠKERLJ
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraja: Metlika Črno-
melj:
JOSIP FLEISCHMAN
posestnik v Metliki hiš. št. 45.

Za sodne okraje: Kranj, Škofja
Loka:

FRANC DOLENC
posestnik v Stari Loki.

Za sodne okraje: Radovljica,
Kranjska gora, Trzin:

ANTON KRŽIŠNIK
posestnik v Zirovnici.

Za sodne okraje: Kamnik, Brdo:
ANDREJ SLOKAR
poslovodja v Domžalah.

Za sodne okraje: Litija, Radeče,
visnja Gora:

IVAN TAUFER
posestnik v Zagorju.

Za sodne okraje: Krško, Kostan-
jevec, Mokronog, Trebnje:

FRANC ZUPANČIČ
posestnik na Rakovniku.

Za sodne okraje: Logatec, Idri-
ja, Cerknica in Vrhnika:

FRANC MAJDIČ
živinozdravnik in posestnik
v Logatcu.

Volilci! Može! Pri volitvah vsi
pogumno in brez strahu na volišče za
svoje može! Na noben način se ne
pustite od nasprotnikov oslepariti za
volilno pravico.

Volilci! ne vpijmo o zmagah,
marveč delajmo za samostojne kan-
didate od vasi do vasi, od moža do
moža! Edino le in samo vstrajno de-
lo vodi k zmagi. Steli se bodo glasovi
po celi deželi. Vsak glas je neizmer-
no važen. Vsak glas za neodvisne
kandidate pomeni za Vas časten na-
predek, za nasprotnike rakovo po-
nazdovanje. Vsi glasovi in vsak
glas, ki ga dobe nasprotniki, je sra-
moten dokaz zaslepljenosti in nepo-
učnosti našega dobrega toda še za-
peljanega ljudstva.

Volilci! ne dajte se od nikogar
oslepiti, od nikogar preplasti! Vsak
glas in če tudi edini glas v vasi za
samostojne kandidate, pomenja za
Vas ponos, moč, moč, neustrašenost.

Pokažimo nasprotniku, da je v
celi deželi na tisoče in tisoče neu-
strašnih mož, ki se upajo z glasov-
nico obsoditi dosedanje pogubono-
no deželno gospodarstvo.

Vsaka posamezna glasovnica za
samostojne kandidate naj pri teh de-
želnozbornskih volitvah zakliče gro-
bokopom našega naroda: Bodočnost
je in mora biti naša. Tisoči in tisoči
glasovnic skupaj naj škodljivcem za-
grme:

Mi kmetje vstajamo, in vas je strah!

**Dolgo bo rabil,
predno se bo opral.**

Ljubljana.

Štev. 624.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«,

v Ljubljani.
Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v
Vašem listu št. 624 z dne 18. septem-
bra 1913 pod naslovom: »Naravnost
pustolovščina«, prosim podpisani de-
želni odbor, da v zmislu § 19. zakona
z dne 17. decembra 1862., drž. zak.
št. 6 iz l. 1863., objavi v postavno
določenem roku sledeči uradni po-
pravek tako glede prostora uvrstitve
kakor glede črk na popolnoma isti
način, kakor je bila natisnjena uvod-
na navedena notica:

Ni res, da so si oceno o »kleri-
kalnih« podjetjih, ki jo je napisal in-
ženir Tschermak v neki tehnični re-
vij, izmislili »gospodje« sami, ampak
res je, da ni noben član kranjskega
deželnega odbora in noben uradnik
kranjskega deželnega odbora odnos-
no deželnih električnih central, na-
pisal strokovne ocene, ki je izšla v
neki praški tehnični reviji pod ime-
nom inženirja Tschermaka.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štev. 631.

Cenjenemu uredništvu dnevnika
»Dan«,

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v
Vašem listu št. 631 z dne 25. septem-
bra 1913 pod naslovom: »Radi Slo-
venčevega ravnanja imamo proste
roke, zato priobčujemo: »Slovenec
proti« Mestni hranilnici Ljubljanski«,
prosim podpisani deželni odbor, da v
zmislu § 19. zakona z dne 17. decem-
bra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863.,
objavi v postavno določenem roku
sledeči uradni popravek tako glede
prostora uvrstitve kakor glede črk
na popolnoma isti način, kakor je
bila natisnjena uvodna navedena
notica:

Ni res, da za »Ljudsko posojil-
nico« ne jamči dežela Kranjska niti
z vinarjem, ampak res je, da jamči
dežela Kranjska vsled odloka dežel-
nega odbora kranjskega z dne 6. de-
cembra 1912 št. 25978, izdanega na
podstavi sklepov deželnega zbora
kranjskega, storjenih v II. seji dne

18. februarja 1911 in XIII. seji dne
24. junija 1912 za vse hranilne vloge
in vloge v tekočem računu, doseda-
nje in nove, pri »Ljudski Posojilnici,
registrirani zadrugi z neomejeno
zavezo v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

— **Hišno najemniški davek.**
Državni poslanec stolnega mesta
Ljubljane g. dr. Vladimir Ravnihar
je urgiral noveliranje hišnonajem-
niškega davka, ki spada v svoji
današnji obliki med najbolj krivične
davke sploh. Dasiravno je baron
Engl bil njegovemu klubu obljubil,
da bo predložila vlada še tekom de-
cembra načrt o reformi hišnonajem-
niškega davka, vendar bo ta refor-
ma, kakor je razvidno iz Englovih
izjav, nezadostna in polovičar-
ska, kakor je to pri nas v Avstriji že
sploh običajno.

— **Volilni shodi.** Danes v četr-
tek, dne 27. novembra se bo vršil
javen volilni shod političnega in go-
spodarskega društva za Poljanski
okraj povodom deželnozbornskih vo-
litiev. Shod se vrši v gostilni »Na
klavnic« na Mesarski cesti ob pol
8. zvečer, Somišljeniki, vsi na ta va-
žen shod!

— **Iz svetih stvari so se norče-
vali klerikali v vidiškem farovžu**
— sedaj pa iščejo takih grehov v na-
ši brošuri »Johana ali vodiški ču-
deži«. To je res lepo: tam so vse to
delali v resnici — in se niso zgražali
— sedaj pa se zgražajo med nami,
ker smo to povedali. Vse, kar je
prav!

— **Informirali smo se glede**
Ljubice, ki ga imajo klerikali tako
v železcu in smo izvedeli, da je Lju-
bič skozinskozi vreden in pošten člo-
vek, ki daleč nadkriljuje v tem oho-
le klerikalce, in da so ga klerikali
le na brezsmiljen način pogladi iz
službe in uničili eksistenco njemu in
njegovi rodbini. Orpali so ga za ce-
lih 8 let službene dobe samo zato,
ker je čital napredne časopise, po-
sebnost je zato, ker je čital »Jutro-
mesto« Slovenca. Kdor govori o
nekaj paragrafi, katerih nihče ne
pozna, lahko izve, da Ljubič še ni
bil nikdar v življenju niti sodnijsko
niti politično kaznovan. Klerikali
so si o njem izmislili laži. Če bi bil
Ljubič klerikalec in svoje prepriča-
nje prodal, kakor so to naredili dru-
gi, bi bilo vse dobro, in potem bi la-
hko delal različne pregreške prav
po klerikalnih paragrafi, za katere
bi se nihče ne brigal ter bi bil še po
dr. Lampetovim paragrafu posebno
pohvaljen kot izvrsten iz pošten
uslužbenec.

— **Viškim volilem!** Vičani! Te
dni bodo opletale frančiškanske ha-
le krog vaših hiš. Spoštujemo du-
hovnika, ki živi, kot je živel Kri-
stus. Poglejmo, če naši patri živijo,
kot je živel Kristus. Imajo hranilni-
co. Kristus je bil ubog in revn; kdo
ne pozna Teodorja in Rožančeve,
Hijeronima in Česnovarjeve Ane...
Kristus je učil: kdor ostane deviški,
ta je popolen... Kateri so prepove-
dali županu iti za procesijo, od pol-
osme maše preganjajo vernike...
Kristus pravi: Pridite k meni vsi in
jaz vas bom poživljal... Patri ščunjejo
ljudstvo proti našemu županu, ker
je preprost in ponižen kmet... Kri-
stus uči: pokorščino oblastem. Na
cerkvenih vratih berete vabila k ve-
selicam in igram, v cerkvi vabijo na
shode... Jezus uči: Moja hiša je hi-
ša molitve. Patri letajo za glasovni-
cami, župnik sedi v občinskem od-
boru... Zveličar pravi: skrbite za
nebeško kraljestvo, kjer pa ne rabi-
jo glasovnic.

— **Arhangelj laže...** Kristus je
ljubil resnico. Tudi mi ljubimo resni-
co; želimo duhovne, ki bodo pesne-
mali Gospoda; naše farizeje, ki plju-
jejo na Kristusov nauk, pa zaničuje-
mo. Zaničujemo njih Slovensko
Ljudsko Stranko in odklanjamo kan-
didata, ki ga bodo te dni patri usi-
ljevali po naših hišah. Vičani! Če
pride k vam pošten duhovnik, spre-
mite ga gostoljubno; in gospod vam
povrne; če pa pride k vam duhoven
politikar in vam ponuja svojo slepar-
sko stranko, napodite ga z burklja-
mi. Naj volijo koritarje pritepeni v
farovžu, mi Vičani pa bodemo volili
domačina, moža poštenjaka, Andre-
ja Kneza.

— **Katehet na liceju** je pričel
kulturni boj. Gojenke so mu prema-
lo pobožne, sveta jezika bojujoče cer-
kve ga spravi pogosto v razredih v
pločaji fanatične tercijske, skače in
pleše kakor jezuit na prižnici, lasje
se mu ježijo, smrtna bledica ga spre-
letava. V zadnjih mesecih je pričel
načrtovati delati, kako vpeljati za licej-
ske gojenke skupno nedeljsko mašo.
Načrt je pa treba opreti na gotove
dokaze o potrebi. Pretekli teden je
pobiral pri gojenkah dokazilno snov
za nedostojno krščansko vzgojo in
sicer na sledeči način: Gojenke so
mu morale izpolniti vprašalne list-
ke, hodijo li ob nedeljah k maši, k

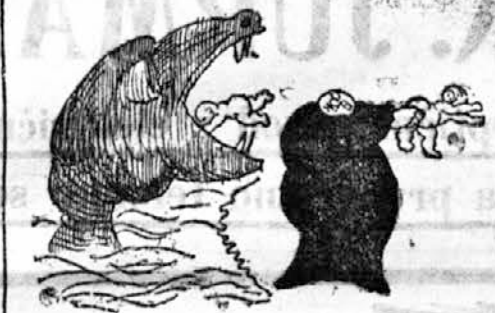
pridigi itd. Katehet namerava voditi
deklince k skupni maši k Jezuitom ali
v Alojzevišče. Stariši, vi veste, kaj
vam je storiti. Če na pripravnici ni
tega, če tega ne vidimo nikjer na
nobenem ženskem zavodu, je treba
tudi Mlakarju izbiti njegove prena-
pete namene iz glave. V ljubljanski
rodbinali se zadostno skrbi za ver-
sko vzgojo, če katehet z dvournim
poukom na teden od 7—18 leta ne
more narediti iz deklet angeljev, naj
išče nezaupanja sam v sebi, če je
njegovo delo zaman. Prizadeti stari-
ši pa prosimo g. ravnatelja na liceju,
da drži svojega kateheta na uzi, da
naj se znebi krednejeških vplivov
katehetskega društva in jezuitskega
Pečjakizma. Če bo pa lepi Janko
še naprej rogovolil, mu bomo doka-
zali, da za gotovih okoliščin tudi za-
stopnik verske in pravne vzgoje la-
hko močno podlega lepim pogledom
mladih deklic in da gibčni koraki
spremljajoče lepe mladine poženejo
tudi starejšim kostem mlado kri v
srce in možgane.

— **Ljubljanski društveni orke-
ster** koncertira danes v četrtek pod
vodstvom koncertnega mojstra g.
Bogomila Černija v kavarni Krapš
(Škofja ulica). Začetek ob 9. uri zve-
čer. Vstopnina 40 vinarjev. Za pol-
noštevilno udeležbo se priporoča
odbor Ljubljanskega društvenega
orkestra.

— **Izgubila se je** v sredo zjutraj
srebrna sokolska verižica s sokol-
skim znakom (Sokolom) od Krakov-
skega nasipa po Bregu, Zvezdi, Se-
lenburgovi ulici v Narodno tiskarno.
Najditelj je naprošen, da jo proti na-
gradni odda v Narodni tiskarni.

— **Bassermann v filmu.** »Kralj«,
ki se ga je te dni v »Kino-Idealu«
občudovalo, se predvaja danes zad-
njikrat. — Jutri Nordisk drama »Dva
brata«. — V soboto »Tri kaplje stru-
pa«, kriminalni roman.

— **Loterijske številke.** Brno-
30, 76, 26, 77, 40. Gradec: 39, 16,
84, 51, 28.

**Delovanje S. L. S. za
izseljevanje slov. ljud-
stva.**

**Strašna katastrofa v
Ljubljani.**

ki bi gotovo zahtevala več človeš-
kih žrtv ter pokončala neizmerne
zaklade, prepričala se je je slučajno
danes zjutraj v Ljubljani.

Sinoči malo po šesti uri zvečer
forej ob času, ko je še vsa

polcija na nogah,

kajti nekaj stražnikov se nahaja še
v službi na svojih stojiščih, ki so
prosti, pa čakajo med svojci na ve-
čerjo, in ko se zbira v Selenburgovi
ulici

neštevilna množica ljudi,

da pohajkuje semtertja ter dela na-
potje in ovira promet, prišepal je
še mlad, ne visokostas, kolikor toli-
ko obilen človek od Učiteljske Tis-
karnice preko Prešernove ulice po
Selenburgovi ulici, mimo »Kazine«
ter zavil po »Zvezdi« proti »Dežel-
nemu dvorcu«. Ko je prišel do širo-
ke, dobro razsvetljene veže »Dežel-
nega dvorca«, ustavil se je in oziral
iznova proti »Zvezdi«. Ko daleč oko-
li ni videl žive duše, odpel si je po-
vrtnik ter začel

z obema rokama stikati po žepih.

Seveda je bil ves njegov trud
zaman, kajti onega, po čemer mu je
zahrepenelo srce, ni našel v žepu.
Trpka kletvica se mu je izvila iz pr-
si in nekako potrj je izginil v veži
»Deželnega dvorca«. Telesno in du-
ševno izmučen je stopil v sobane
najavtomatne kranjske korporaci-
cije, vrgel klobuk v papirni koš ter
sedel za svojo pisalno mizo. Za delo
mu ni bilo. Mirko zroč podprl je gla-
vo na mizo in mislil težke misli ter
kopal maščevanje. Zdalci pa se mu
lica zatemne, oči začnejo v nosnice
zatrepečajo. Tik svoje misli zazrl je
— o! gorje — »Dan«.

Kakor lev je planil nanj

pobral ter zmečkal s tresočimi ro-
kami ter si ga zatlačil v široke če-
ljusti s takšno silo, da mu izvanred-
no dolgi jezik ni delal nikakih težav
več.

Požrl ga je.

Kakor ves preroben je zagrabil
za pero in ne meneč se za ostale, ki
so čepeli zamišljeni v svoj vzvišeni

počlek pri svojih pisalnih mazah.
(Delali so »popravke«.) Drčati mu
je začelo pero po papirju in

senzacionalno zaupnico

in dopisi, pohvalni dopisi od vseh
strani naše lepe domovine so se
množili, kakor bi jih sipal iz roka-
vov. V svoji gorečnosti niti zapazil
ni, da je zaspal. Še le, ko ga je spa-
neč

treščil ob tla,

in sicer tako nerodno, da je odletel
na blagajno ter se je prijel.

Katastrofa bi bila neizogibna,

kajti blagajna je bila kakor navadno
tudi ta dan strašno izsušena; toda
v tistem trenutku — bilo je že proti
jutru — odprl je vrata uradniški
sluga ter gosposdom naznanil s suro-
vim glasom, da v celim mestu ni
dobiti nobene številke »Dneva« št.
694 in 695 več.

Žalost je zavladała

po tej odločni izjavi po sobanah, to-
da pomoči ni bilo pričakovati od no-
bene strani in sluga je že hotel oditi,
ko zapazi nekaj, polno gorečnosti
za popravke, pripljeno na suhi bla-
gajni. Takoj je zapodadel

grozno nevarnost

ki je pretila ob tej strahoviti suši.
Tudi njemu je bilo znano namreč, da
ni suha samo ta blagajna, temveč
tudi glave in žepi marljivih gospo-
dov, zato je planil v svoji pritrvo-
valnosti k blagajni, zbil gorečnost
z nje na tla ter jo temeljito pohladi
in pomandral, s tem je pa tudi pre-
prečil

strašno katastrofo,

ki je nameravala pretiti napredne-
mu časopisu.

**Beg »Slovenčevih« od-
govornih urednikov.**

Razne zanimivosti

* **Krištof Kolumb** je bil Jud. Dr.
Madison C. Peters trdi v svojem
članku v Trend Magazine, da Kri-
štof Kolumb ni bil Italijan, ampak
Španjolec, rojen v Pantevedra, v
provinciji Palacija na Španskem, da
je bilo njegovo pravo ime Colon, in
da je bila njegova mati Suanna Fon-
terosa, pravo židovsko ime. Dr. Ma-
dison pravi: »Zaradi preganjanj se
je rodbina preselila v Italijo. Doka-
zano je, da je bil Cristobal Colon,
kakor so ga imenovali Španjolci in
kakor se je sam imenoval, rojen v
letu 1435 in ne v letu 1446, kakor
pravijo tisti, ki trdijo, da je bil rojen
v Genovi. Če se bi bil Kolumbus
javno izrazil, da je Jud, bi se mu nje-
govci načrti nikoli ne posrečili. Po-
mislite, kako bi ga sprejeli španski
dvorjani in kraljica, ko je prošil za
pomoč, če bi bili vedeli, da je Jud.
Njegovega stričnika Andreja Colon
so obsodili leta 1489 na grmado, ker
je simpatiziral s preganjanimi židi.
Judje in ne zlato, so sili Kolumba, da
je šel iskat nove poti do Indije. Pri-
povedka o biserih in zlatu je bila sa-
ma izmišljotina, samo da bi s tem
prevarili in na svojo stran dobili
špansko kraljico. Financir ekspedi-
cije je bil Luis de Santangel, dober
prijatelj Ferdinandov. Znanstvenec
dobro načrtana vožnja se je porodila
v možganih Judov, kajti zemljevide,
astronomične tabele so izdelali Jud-
je. Nadzornik, zdravnik in ranocel-
nik na barki sta bila Juda. Posredo-
valec med Indijani in belimi ljudmi
je bil Jud. Kaj poreče na to rimska
katoliška cerkev, ki prištevata Kri-
štofa Kolumba za nekakega svetnika
in radi tega tudi trdi, da, ker je ka-
tolik (?) našel Ameriko, da mora
napraviti Ameriko katoliško.

* **Pesništvo se poučuje.** V Nem-
čiji namreč. »Frankfurter Nachrich-
ten« imajo sledeči inserat: Poučuje
se pesniška umetnost, ura dve mar-
ki, uspeh zagotovljen. Ponudbe pod
itd. Doslej smo mislili, da se pesnik
rodi, ampak med Nemci je to dru-
gače.

Odgovorni urednik Radivo Korene.
Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botre
in botre je, da se poslužijo v edini
slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Treš

ulica del Rivo štev. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira

"BALKAN"

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijske in zavarovalne vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd.
Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov: „Dalmatije“ delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripevich & Co, Trst Avstrijskega Lloyd Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.
Zmerne cene. Točna postrežba.

Krojač Marko Pozder,
Ljubljana - Konjuška ulica št. 1 - Trnovo
se priporoča občinstvu za izdelovanje oblek po zahtevi solidno in po nizki ceni — Pridite gotovo, ker sem pre-
— pričan, da boste zadovoljni. —

Spretni akviziterji
za inserate se takoj sprejmejo
proti visoki proviziji. Pojasnila daje
Miro Kamenšek - Ljubljana,
Prule 4. od 1-2. popoldne.

Odlikovana tovarna jesiha
Trst - Luigi Salvador - Trst
Ustanovljena leta 1841.
Ulica Casimiro Donadoni 16. — Telefon št. 738.
Naslov za pisma: Luigi Salvador, Trst, poštni predal.
Edina tovarna s patentiranim avtomatičnim sistemom. Najznamenitejša na Primorskem.
Posebnost: Naravni jesi iz belega in rdečega vina ter naravni jesi iz čistega alkohola
za konzerve.
Vsled avtomatičnega proizvodnje, ki je mnogo cenejši od ročnega dela, mi je mogoče postreči
svojim odjemalcem z izdelkom, ki je neprekosljiv glede dobrote in nizke cene.
Naročbam se prilaga pismeno jamstvo, da odgovarja izdelek popolnoma hranilni svrhi; na
zahtevo pošljem vzorce in cene.
V važnejših mestih iščem zastopnike.

Krasni zimski plašči

== za dame ==

poprej K 40.—, 60.—, 80.—,
sedaj K 20.—, 25.—, 35.—.

Veliko izbiro jako toplih mikado,
potnih plaščev z najboljšo kožo-
::: hovino po najnižjih cenah :::

priporoča

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Mizarstvo:
Zaloga pohištva in
tapetniškega blaga

J. Pogačnik

Ljubljana
Marije Terezije cesta
13-18 (Kolizej)

NAZNANILO.

P. n.

Kot dosedanji lastnik trdke **FRANC KAPUS**

zaloga pohištva in tapetniškega blaga v:
Ljubljani, na Marije Terezije c. 13 (Kolizej)

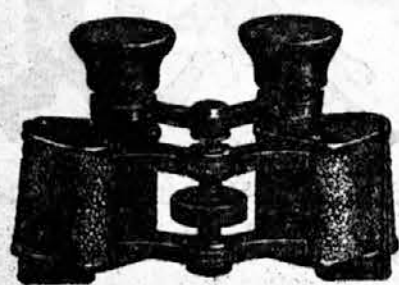
uljudno naznanjam, da sem svoje dosedanje mizarstvo znatno povečal
in bodem isto pod lastnim imenom vodil naprej

Kakor do sedaj, bodem tudi v bodoče razpolagal z najsolidnejšo kakovostjo
lastnih izdelkov in se za cenjena nadaljna naročila najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, v novembru 1913.

J. Pogačnik.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Franciščanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.

Delniški kapital: 150,000,000 kron.
Rezervni zaklad: 95,000,000 kron.

Podružnica

Stanje vlog na knjižice, na tekoči račun ter razni kreditorji
dne 31. decembra 1912 približno 878 milijonov kron.

c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju

sprejema vloge proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga; rentni davek plačuje zavod sam.
Vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — Zavod

dovoljuje kredite v tekočem računu, nadalje stavbne, hipotekarne, carinske, davčno
jamstvene kredite, remburzne kredite itd.,
eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna in priporočila pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva,
prodaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, delnice in srečke ter daje
vestne nasvete pri nalaganju kapitala,
izvršuje vse posle pri založitvi vojaško-ženitvenih kavčij, nadalje kavčij in vadij
potrebni za udeležbo pri razpisanih ofertih,
sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,

oddaja proti ognju in vlonu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precijoze) v hranitev,
zavaruje srečke in izžrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurznej izgubi
ter oskrbuje brezplačno revizijo izžrebajočih efektov,
vnovčuje kupone, izžrebane vrednostne papirje in valute,
dovoljuje predjeme na blago, vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za
tu- in inozemske borze,
preskrbuje za svoje komitente trgovske informacije na vseh tu- in inozemskih trži-
ščih itd., itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost,
Karlovi vari, Liberce, Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.